

Lina 16.11.2016 r.

Sortpol Sp. z o.o.
ul. S. Treli 1
09 – 500 Gostynin
Pełnomocnik
Dariusz Kulczak
Ul. Klonowa 14, 62 – 500 Konin

KANCELARIA OGOLNA
WPŁYNĘŁO

dnia 1.8.11.2016

L.dz. 7378/16 liczba zał.

podpis

Burmistrz Białego Bóru
Ul. Żymierskiego 10
78 – 425 Biały Bór

W nawiązaniu do pisma znak oś.6220.6.2016.ML z dnia 20 października 2016 r., wzywającego do uzupełnienia informacji zawartych w Raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji polegającej na *Eksploracji odkrywkowej kruszywa naturalnego ze złoża Sępólno Małe I*, przedkłada się następujące wyjaśnienia:

1. Nazwa planowanego przedsięwzięcia, zgodnie z przedłożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia oraz raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, brzmi:

„*Eksploracja odkrywkowa kruszywa naturalnego ze złoża Sępólno Małe I*”.

2. Przedstawienie w formie graficznej:

a/b) Planowana lokalizacja pasów ochronnych dla przedmiotowego wyrobiska odkrywkowego oraz lokalizacja hałd nakładu, które będą stanowiły naturalne ekrany akustyczne, zostały przedstawione na poniższym rysunku.

Dariusz Kulczak

Lp. n. 16. 11. 2016.

Sortpol Sp. z o.o.
ul. S. Treli 1
09 – 500 Gostynin
Pełnomocnik
Dariusz Kulczak
Ul. Klonowa 14, 62 – 500 Konin

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie
ul. Adama Mickiewicza 26
75 – 004 Koszalin

W nawiązaniu do pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19 października 2016 r., znak: **WST-K.4242.50.2016.MC,KD**, wzywającego do uzupełnienia informacji zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla inwestycji polegającej na *Eksploatacji odkrywkowej kruszywa naturalnego ze złoża Sępólno Małe I*, przedkłada się następujące wyjaśnienia:

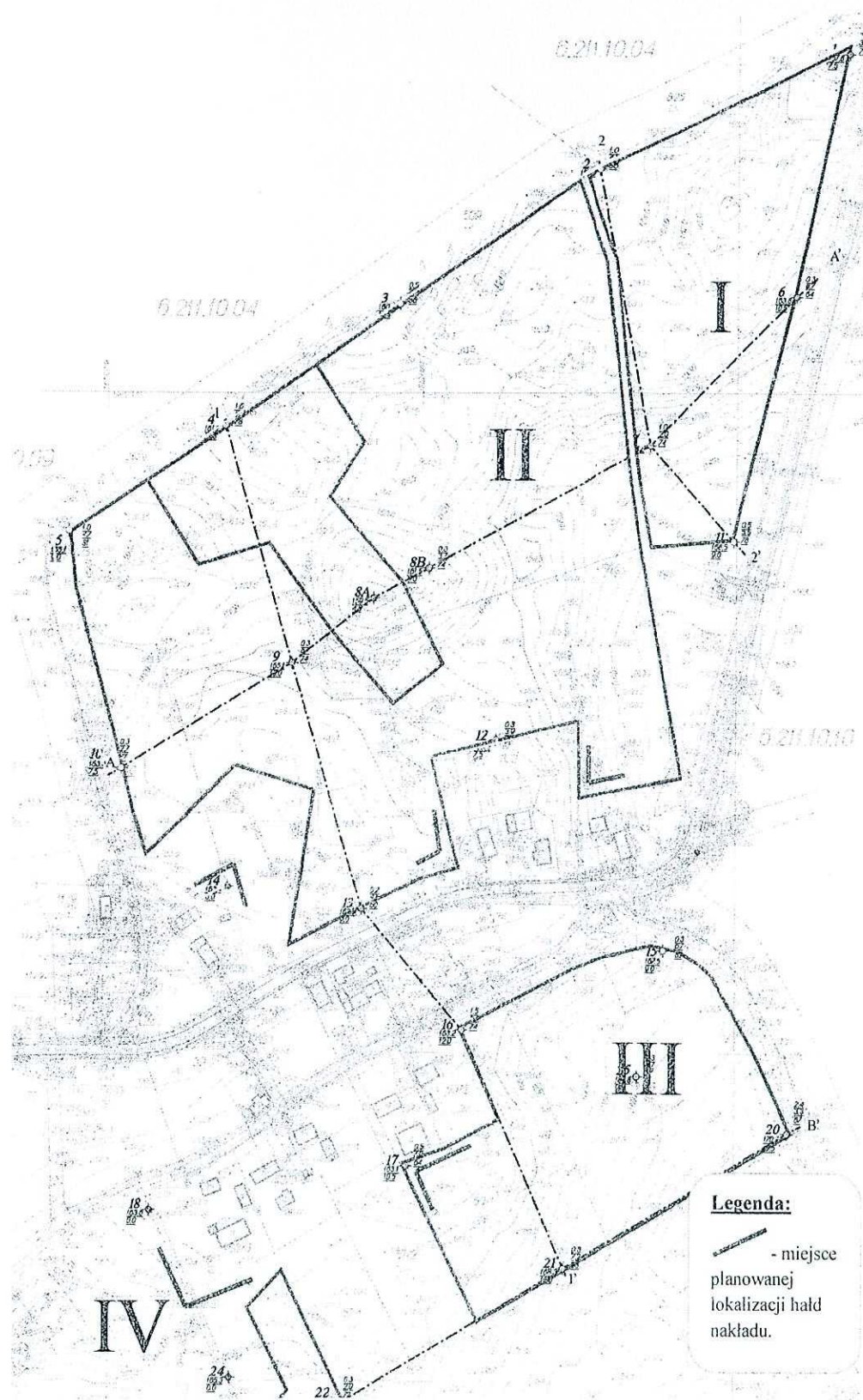
1. Nazwa planowanego przedsięwzięcia, zgodnie z przedłożoną kartą informacyjną przedsięwzięcia oraz raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, brzmi:

„*Eksploatacja odkrywkowa kruszywa naturalnego ze złoża Sępólno Małe I*”.

2. Przedstawienie w formie graficznej:

a/b) Planowana lokalizacja pasów ochronnych dla przedmiotowego wyrobiska odkrywkowego oraz lokalizacja hałd nakładu, które będą stanowiły naturalne ekrany akustyczne, zostały przedstawione na poniższym rysunku.

Michał Dm.

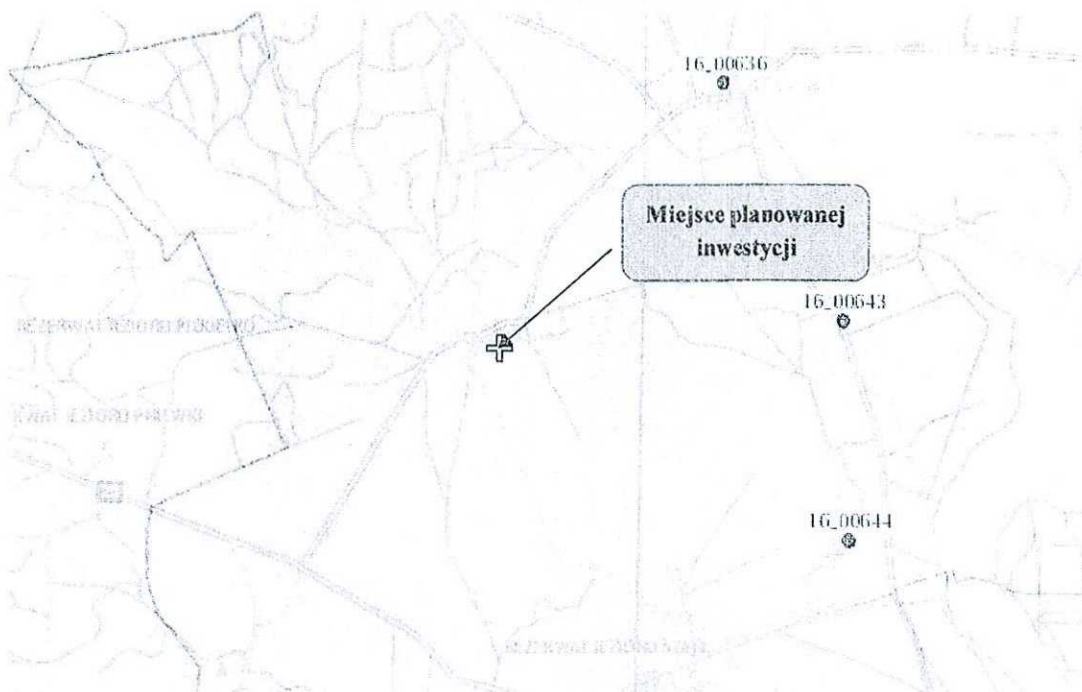

Rysunek 1. Granica złoża kruszywa naturalnego „SEPOLNO MAŁE I” z wyznaczonymi strefami ochronnymi – kolor zielony (źródło: materiały własne Inwestora).

c) Gminna sieć wodociągowa zaopatrywana jest w wodę z ujęć wody zlokalizowanych w miejscowościach:

- Przybrda - dz. nr ewid. 275/8 obr. Biała, (ujęcie oddalone o ok. 12 km od planowanej kopalni);
- Świerszczewo - dz. nr ewid. 31/2 obr. Stępień (ujęcie oddalone o ok. 13 km);
- Dalkowo - dz. nr ewid. 290/4 i nr ewid. 290/3 obr. Kaliska (ujęcie oddalone o ok. 7 km).

Pozostałe ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Biały Bór znajdują się: w Białym Borze przy Zespole Szkół im. Oskara Langego, w miejscowości Trzebiele, w Drzonowie, Debrnie oraz Białym Borze. W najbliższej okolicy planowanej kopalni brak jest ujęć wód podziemnych, dla których wyznaczone są strefy ochronne. W najbliższym otoczeniu (w odległości ok. 3 km) istnieją jedynie ujęcia wód podziemnych znajdujące się na terenach byłych lub okolicznych kopalni oraz ujęcie wody w miejscowości Sępólno Wielkie.

Rysunek 2. Lokalizacja przedsięwzięcia na tle najbliższych ujęć wód podziemnych (źródło: *epsh.pgi.gov.pl*).

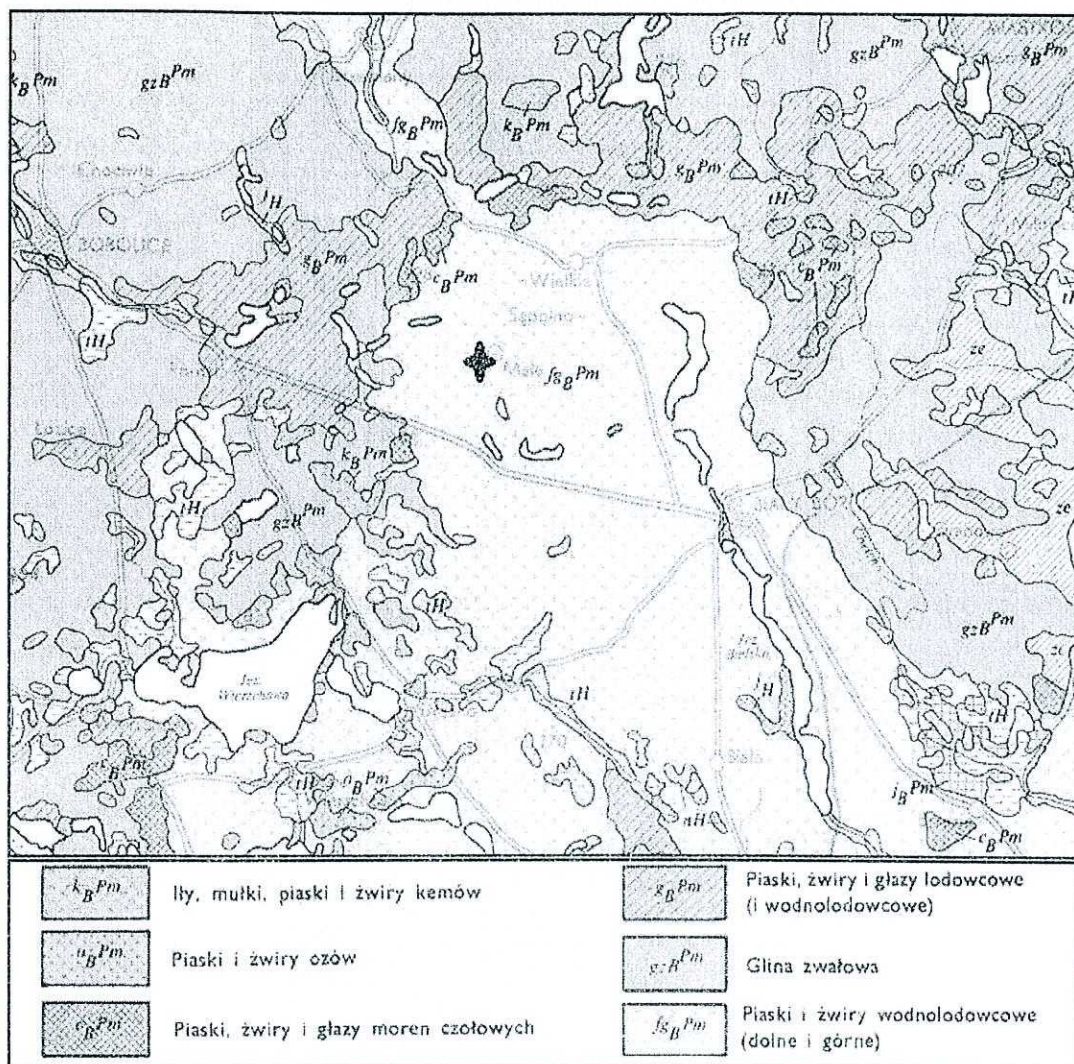
Planowana eksploatacja złoża kruszywa naturalnego nie będzie negatywnie oddziaływać zarówno na wody powierzchniowe jak i podziemne. W sąsiedztwie planowanej inwestycji brak jest cieków wodnych, na które to mogłoby wpłynąć przedmiotowe przedsięwzięcie. Projektowane przedsięwzięcie przy zachowaniu przepisów ochrony środowiska i BHP, nie spowoduje zanieczyszczenia wód podziemnych, a obniżenie rzędnej terenu po eksploatacji może wpłynąć na poprawę stosunków wodnych w jej rejonie. W związku z faktem, iż planowana eksploatacja kruszywa, nie będzie miała negatywnego wpływu na wody gruntowe pierwszego poziomu wodonośnego, tym bardziej nie będzie miała wpływu na wody podziemne położone głębiej użytkowych poziomów wodonośnych.

Eksploatacja kruszywa ze złoża „Sępólno Małe I” nie wpłynie niekorzystnie zarówno na wody powierzchniowe i podziemne, gdyż nie wpłynie na:

- zmianę naturalnych kierunków przepływu wód w poziomach wodonośnych;
- obniżenie poziomu zwierciadła wód;
- pogorszenie jakości tych wód;

- wody użytkowego poziomu wodonośnego, a tym samym na istniejące w okolicach ujęcia wody.

d) Profil geologiczny złoża został wskazany na rycinie, stanowiącej załącznik numer 1 do niniejszego uzupełnienia. Lokalizacja przedmiotowego przedsięwzięcia na tle mapy geologicznej została przedstawiona poniżej.

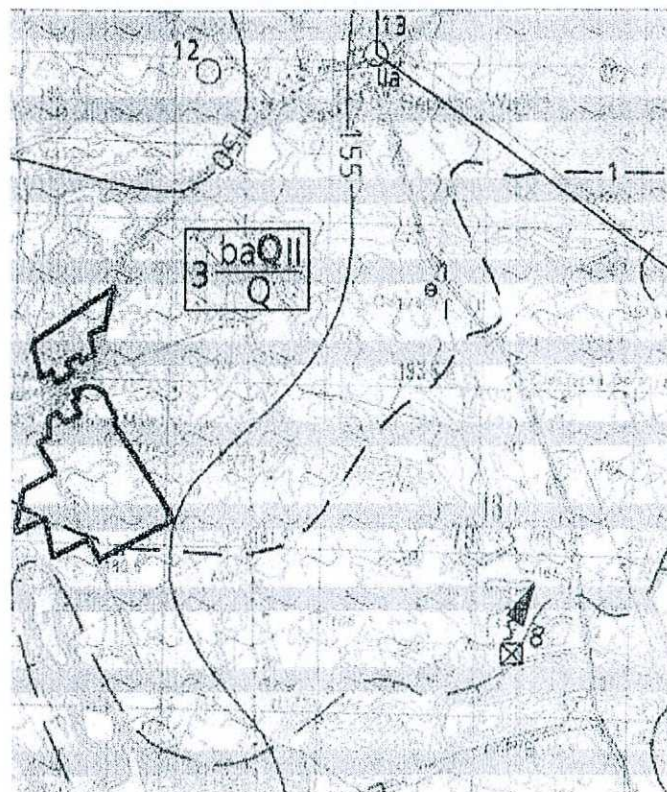

Rysunek 3. Obszar planowanej inwestycji na tle Mapy Geologicznej Polski (źródło: Mapa Geologiczna Polski arkusz Szczecinek, nr N-33-81/82, w skali 1: 200 000, PIG).

e) Projektowana kopalnia wraz z innymi istniejącymi lub planowanymi do realizacji przedsięwzięciami o podobnym charakterze na terenie gm. Białe Bory, wraz z zaznaczoną odległością między nimi zostały wskazane na rycinie, stanowiącej załącznik numer 2 do niniejszego uzupełnienia.

3. Projektowany zakład górniczy „SEPOLNO MALE I” będzie czynny zasadniczo 5 dni w tygodniu, tj. od poniedziałku do piątku. Nie przewiduje się prowadzenia działalności w niedziele, święta i inne dni ustawowo wolne od pracy. Wyjątkowo, w sezonie letnim, a także w okresach zwiększonego zapotrzebowania na kruszywo naturalne możliwe jest funkcjonowanie zakładu górniczego również w soboty. Przewiduje się, że kopalnia będzie pracowała zasadniczo 10 godzin dziennie (od 6⁰⁰ do 22⁰⁰) przez ok. 160 dni w roku.

4. Jak wskazano na str. 99 przedmiotowego „Raportu...”: Według regionalizacji wód podziemnych Polski A. Sadurskiego i Nowickiego obszar badań znajduje się w subregionie Warty nizinnej. Na terenie gminy Biały Bór występują dwa piętra wodonośne o znaczeniu użytkowym: czwartorzędowe i trzeciorzędowe. Za główny użytkowy poziom wodonośny w obrębie przedmiotowego obszaru uznano górny czwartorzędowy poziom wodonośny. Zgodnie z dokumentacją geologiczną nie nawiercono wód gruntowych. Badane złoża kruszywa jest złożem suchym. W związku z powyższym nie przewiduje się konieczności odwadniania wyrobiska”. Wodonośność czwartorzędowego piętra wodonośnego związana jest przede wszystkim z obecnością przepuszczalnych osadów pochodzenia: wodnolodowcowego, glacialnego oraz rzeczno-glacialnego. Tworzą one trzy poziomy wodonośne o różnym stopniu rozprzestrzenienia poziomego. Również w ujęciu pionowym zaznacza się zróżnicowanie występowania poszczególnych poziomów: przypowierzchniowego, międzyglinowego i podglinowego. Osady piaszczyste i piaszczysto – żwirowe przypowierzchniowego poziomu wodonośnego występują w postaci soczew oraz warstw o zróżnicowanej miąższości. Są one podścielone glinami zwałowymi zlodowacenia północnopolskiego. Zasilanie tego poziomu odbywa się na skutek infiltracji wód opadowych. Międzyglinowy poziom wodonośny utworzony jest przez warstwy oraz soczewy, a także wypełnione rynny subglacialne. Zgodnie z Mapą hydrogeologiczną Polski, arkusz Biały Bór (MhP 123), w skali 1:50 000 teren planowanej inwestycji położony jest na obszarze jednostki hydrogeologicznej – 3 baQII/Q.

OBJAŚNIENIA

WODONOŚNOŚĆ

Wydajność potencjalna studni wierconej, m³/h.

10 - 30	50 - 70
30 - 50	> 70

1 cbQII
Tr

Symbole jednostki hydrogeologicznej

1 - numer jednostki, Tr - symbol stratygraficzny użytkowego poziomu wodonośnego, cb - stopień izolacji, 1 - przedział wielkości zasobów dysponujących (zornostkowymi), pogrubiony symbol stratygraficzny (Q) dotyczy głównego użytkowego poziomu wodonośnego

WODY POWIERZCHNIOWE

Działy wodne:

--- 1 --- krajowy (cyfra oznacza rząd ziemni)

1) Klasy czystości wody w jeziorach

HYDRODYNAMIKA

Hydroizolacja głównego użytkowego poziomu wodonośnego, m.k.u.m.

150 Kierunek przepływu wód podziemnych w głównym porażeniu użytkowym

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Główny użytkowy poziom wodonośny:

Klasy jakości

IIa - jakość dobra, woda wymaga prostego uzdatniania

IIIb - jakość średnia, woda wymaga uzdatniania

Wskaźniki jakości wody przekraczające wymagania dla wód pitnych

2) Zestaw wskaźników, na których wskaźniki jakości przekraczają dopuszczalne

Fe > 2 mg/dm³, Mn > 0,1 mg/dm³, NO₂ > 0,1 mg/dm³, NO₃ > 50 mg/dm³

Ogniska zanieczyszczeń

5a

Miejsce zrzutu ścieków przemysłowych

5b

Miejsce zrzutu ścieków wyludnych

STOPIEŃ ZAGROŻENIA

wysoki

- obecność ognisk zanieczyszczeń na terenach o niskiej odporności

średni

- obszar o niskiej odporności (a, ab) ale ograniczonej pojemności

niski

- obszar o średniej odporności (b) z ogniskami zanieczyszczeń

- obszar o średniej odporności (b) z ogniskami zanieczyszczeń

- obszar o średniej odporności (b) z ogniskami zanieczyszczeń

- obszar o średniej odporności (b) z ogniskami zanieczyszczeń

Rysunek 4. Lokalizacja przedsięwzięcia na tle Mapy hydrogeologicznej Polski, arkusz Białe Bory (MhP 123).

Za główny użytkowy poziom w tej jednostce uznano górny czwartorzędowy poziom wodonośny, występujący na głębokości około 10 do 40 m. Miąższość warstwy wodonośnej waha się w szerokich granicach od 5 do 35 metrów, przy czym najczęściej zawiera się w przedziale od 5 do 30 m. Średni współczynnik filtracji wynosi około 20 m/24 h. Najczęściej zawiera się w przedziale od 5 do 50 m/24 h. Przewodnictwo wodne waha się w granicach od około 100 do 1000 m²/24 h. Wydajności potencjalne studni w okolicy m. Sępólno Małe zawierają się w granicach od 50 do powyżej 70 m³/h. Główny użytkowy poziom wodonośny jest słabo izolowany od powierzchni. Wody podziemne są zagrożone w stopniu średnim i wysokim. Jakość wód jest dobra (klasa IIa) – woda wymaga prostego uzdatniania. Jednostka ta położona jest w strefie wododziałowej, a odpływ wód podziemnych odbywa się w kierunku południowym ku Noteci oraz na północ bezpośrednio do morza.

Zwierciadło wody układa się na rzędnych od 155 m do 150 m n.p.m. Przypowierzchniowe utwory piaszczyste i piaszczysto - żwirowe, występujące powyżej glin zwałowych fazy pomorskiej zlodowacenia bałtyckiego są na obszarze objętym opracowaniem bezwodne. W rejonie przedmiotowego złoża nie są ujmowane wody piętra trzeciorzędowego. Według danych regionalnych, miąższości warstw wodonośnych tego piętra osiągają nawet do kilkudziesięciu metrów. Warstwy wodonośne stanowią oligoceńskie i mioceńskie piaski drobno i średnioziarniste, miejscami pylaste. Ich zasilanie odbywa się wyłącznie na drodze przesączania przez wyżej leżący kompleks osadów czwartorzędowych.

5. Inwentaryzację w zakresie flory, fauny oraz siedlisk przyrodniczych wykonali pracownicy firmy EkoPolska Mojzesowicz Sp. k. pod kierownictwem **Piotra Murawskiego** absolwenta kierunku *Ochrona Środowiska*, specjalizacji biologiczno – ekologicznej na Uniwersytecie Gdańskim, obrona pracy magisterskiej na Katedrze Ekologii i Zoologii Kręgowców, Wydział Biologii. Słuchacz studiów podyplomowych pn. *Ochrona różnorodności biologicznej – oceny oddziaływania i zarządzanie środowiskiem*, prowadzonych przez Katedrę Ekologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie. Uczestnik licznych zajęć terenowych oraz badań, między innymi na temat małych ssaków z gatunku popielica *Glis glis* oraz orzesznica *Muscardinus avellanarius* oraz członek wielu zespołów inwentaryzacyjnych. Uczestnik szkolenia na temat inwentaryzacji i ochrony drzew, praktyk inwentaryzacyjnych prac leśnych. W skład zespołu inwentaryzacyjnego weszły: **Alicja Kortas-Mrugas** (absolwentka ochrony środowiska na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, posiada ukończone kursy: „Zastosowanie makrofytów w ocenie stanu ekologicznego wód płynących”, „Zastosowanie makrofytów w ocenie stanu ekologicznego rzek i jezior”, oraz szkolenie na temat Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000) i **Adrianna Kochanowska** (absolwentka ochrony środowiska na Uniwersytecie Technologiczno – Przyrodniczym w Bydgoszczy, specjalność ochrona środowiska przyrodniczego oraz ochrona zasobów leśnych, posiada ukończone kursy: „The Baltic course” oraz szkolenie „Bezpieczne Praktyki i Środowisko”. Posiada doświadczenie z zakresu inwentaryzacji przyrodniczych, szczególnie drzew). Firma EkoPolska Mojzesowicz Sp. k. wykonała wiele inwentaryzacji przyrodniczych oraz raportów ornitologicznych i chiropterologicznych na terenie całego kraju.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko został sporządzony pod kierownictwem **Malwiny Piekarskiej-Krychowiak** absolwentki ochrony środowiska na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy, gdzie uzyskała tytuł inżyniera ochrony środowiska o specjalności: przemysłowe technologie w ochronie środowiska, a także absolwentka Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, gdzie uzyskała tytuł magistra ochrony środowiska. Ponadto w skład zespołu opracowującego przedmiotowy „Raport...” weszli: **Anna Jakubowska** (absolwentka Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy, gdzie uzyskała tytuł magistra inżyniera ochrony środowiska o specjalności przemysłowe technologie w ochronie środowiska), **Damian Bębnista** (absolwent Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy: inżynier technologii chemicznej o specjalności biotechnologia przemysłowa, magister inżynier technologii chemicznej o specjalności technologia procesów chemicznych), oraz **Krzysztof Jaroeki** (absolwent inżynierii środowiska na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy; słuchacz studiów podyplomowych pn. *Ochrona powietrza i zarządzanie środowiskiem*, prowadzonych przez Politechnikę Śląską w Gliwicach).

6. Sporządzony Raport o oddziaływaniu przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zakresem wynikającym z postanowienia Burmistrza Białego Boru z dnia 7 czerwca 2016 r. (znak: OŚ.6220.6.2016.ML). Zgodnie z treścią tego Postanowienia, wynikającą z opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie, z zakresu ochrony przyrody nałożono obowiązek: „1) *Przedstawienia opisu elementów środowiska przyrodniczego będących w zasięgu przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, obejmujący szatę roślinną ze szczególnym uwzględnieniem roślin gatunków chronionych i chronionych siedlisk przyrodniczych oraz faunę, ze szczególnym uwzględnieniem zwierząt gatunków chronionych. Ww. opis należy sporządzić na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej terenu. W raporcie ooś należy podać autora (-ów) ww. badań wraz z przedstawieniem informacji poświadczających doświadczenie tych osób w wykonywaniu inwentaryzacji przyrodniczych oraz terminy przeprowadzonych badań terenowych.* 2) *Przedstawić na mapie granice inwestycji, obszar objęty inwentaryzacją przyrodniczą, miejsca występowania badanej flory i fauny oraz dokumentację fotograficzną z przeprowadzonej inwentaryzacji*”. Zacytowane fragmenty odnoszą się do zakresu, o który Organ wnioskuje w uzupełnieniu. W postanowieniu o stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wskazano na konieczność przedstawienia **opisu elementów przyrodniczych środowiska oraz inwentaryzacji przyrodniczej terenu**. Zgodnie z powszechnie obowiązującym znaczeniem, **inwentaryzacja** oznacza spis elementów, w naszym wypadku środowiska przyrodniczego, syntetyzujący z wiedzą, w naszym przypadku dotyczącą bioróżnorodności środowiska. Przedstawiona w analizowanym „Raporcie...” inwentaryzacja spełniała zapisy wynikające z postanowienia Burmistrza Białego Boru. Zakres o który występuje Organ, wykracza poza ramy inwentaryzacji przyrodniczej (brak w postanowieniu zapisów o przeprowadzeniu badań w pełnym okresie bonitacyjnym – flora, oraz fenologicznym – chiropterologia, herpetologia, ornitologia).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Organu przedstawia się informacje uzupełniające. Przedmiotowy teren zgodnie z opracowaniem pt. „*Potencjalna roślinność naturalna Polski*” (Matuszkiewicz i inni, 1995 r.), w całości mieści się w obszarze stanowiącym potencjalne miejsce występowania *suboceanicznego śródlądowego boru sosnowego*. Bory sosnowe, stanowiące podstawowe siedlisko okalających miejsce realizacji inwestycji lasów, są siedliskiem stosunkowo ubogim. Zgodnie z ewidencją gruntów teren ten został zaklasyfikowany do najniższych klas bonitacyjnych V-VI. Przeprowadzone prace terenowe wykazały, że teren ten stanowi ubogie pastwisko, na którym prowadzony jest wypas zwierząt – aktualnie (14.11.2016 r.) prowadzony jest wyłącznie wypas owiec. Roślinność trawiasta w dominującej części nie przekracza 5 cm wysokości. Na terenie pastwisk widoczny jest udział frakcji mineralnej, zróżnicowanej wielkości kamieni. Warstwa gleby jest niewielka. Miejsce to nie jest żyzne. Przeprowadzenie badań terenowych w okresie sierpień-listopad, pozwala na wiarygodną analizę terenu pod kątem obecności chronionych gatunków roślin i grzybów. Na terenie inwestycji nie stwierdzono występowania roślin objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie gatunkowej roślin i grzybów. Należy zaznaczyć, iż analizowany teren w świetle aktualnej ewidencji gruntów stanowi teren gruntów rolnych. Tym samym teren ten może zostać przywrócony do podstawowego rolniczego wykorzystania. Przeprowadzenie zabiegów agrotechnicznych mające na celu wprowadzenie zasiewów przykładowo zbóż, wiązałoby się z usunięciem obecnej szaty roślinnej oraz wprowadzenie zasiewów monokulturowych, przykładowo zbóż – żyta lub owsa. W świetle ewidencji gruntów teren ten jest gruntem rolnym i jako taki należy go traktować.

W związku z prowadzonym postępowaniem pracownicy firmy EkoPolska Mojesowicz Sp.k. przeprowadzili wizje terenowe zgodne z zakresem nałożenia raportu. Na etapie prac kameralnych przeanalizowano informacje zawarte w opracowaniach na temat środowiska przyrodniczego miejsca, w tym: *Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Biały Bór* z 2003 r. oraz *Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego* z 2011 roku. Inwestor przedmiotowego przedsięwzięcia udostępnił materiały zebrane w trakcie prowadzenia procedury ocenowej dla sąsiedniego przedsięwzięcia polegającego na „*Wydobyciu kopaliny ze złoża kruszywa naturalnego Sępólno Małe II metodą odkrywkową na terenie dz. nr 54, obręb Sępólno Małe, gmina Biały Bór*”. Dla sąsiedniej inwestycji zostały przeprowadzone badania przyrodnicze w okresie od marca do września 2014 r. Badania prowadzone na działkach sąsiednich w roku 2014, obejmujące okres aktywności poszczególnych grup zwierząt, jak i podobieństwo sąsiednich siedlisk pozwalają na zaprezentowanie tych danych, jako uzupełnienie materiałów z tegorocznych prac terenowych.

Zgodnie z badaniami terenowymi prowadzonymi w okresie od marca do września 2014 roku, na terenie sąsiedniego terenu stwierdzono występowanie żaby trawnej *Rana temporaria* oraz jaszczurki zwinki *Lanceria agilis*, będąca pod częściową ochroną na podstawie przepisów Rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Zwierzęta te mogą potencjalnie występować w analizowanej przestrzeni. Fakt ich obecności nie wpłynie jednak na ocenę analizowanego przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze. Zarówno jaszczurka zwinka, jak i żaba trawna nie należą do gatunków priorytetowych oraz gatunków, dla których ochrony konieczne jest wyznaczenia obszarów ochrony.

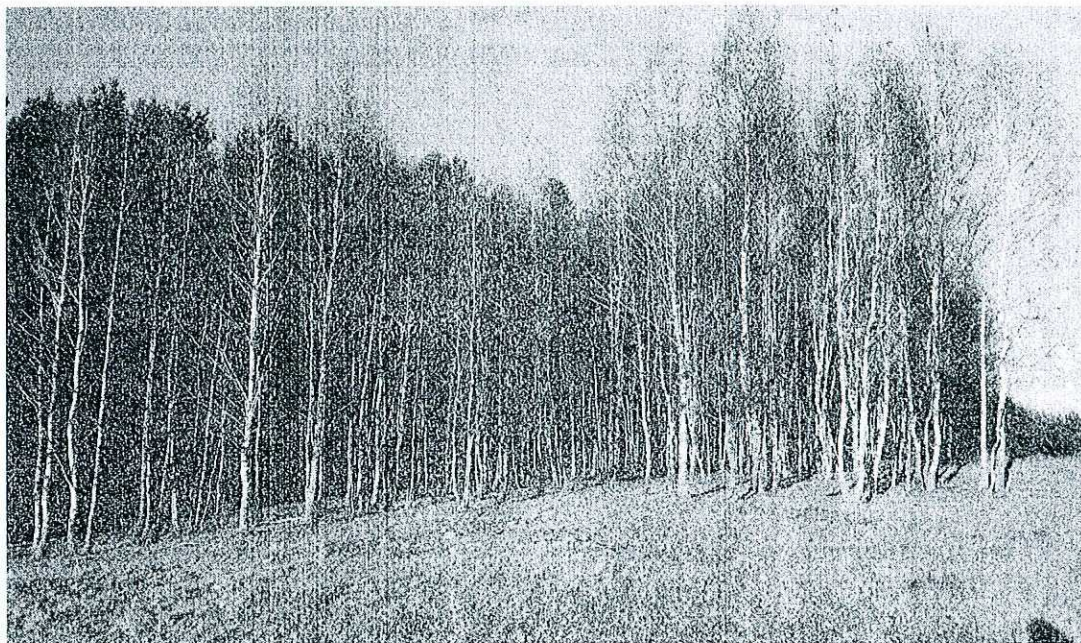
Temat wpływu na lokalną populację nietoperzy został szczegółowo zaprezentowany w punkcie 8 niniejszego uzupełnienia.

W trakcie badań prowadzonych w 2014 roku stwierdzono występowanie 21 gatunków ptaków, w tym 18 podlegających ochronie gatunkowej: myszółw, skowronek, dymówka, pliszka żółta, pliszka siwa, rudzik, kos, sikora uboga, sójka, szpak, wróbel, mazurek, zięba, dzwoniec, szczygieł, trznadel, potrzuszc, piegża i gil, oraz 3 gatunków objętych częściową ochroną gatunkową: sroka, wrona siwa i kruk. Badania przeprowadzone w 2016 roku wykazały ponadto obecność kaczki krzyżówki, gołębia grzywacza, gołębia miejskiego, kawki zwyczajnej oraz bażanta zwyczajnego. Różnice w składzie gatunkowym zaobserwowanej awifauny wynikają z położenia względem zabudowań wsi Sępólno Małe. W 2016 r. zaobserwowano ptaki należące do grupy gatunków synantropijnych (gołąb miejski, gołąb grzywacz, kawka zwyczajna). Kaczka krzyżówka została zaobserwowana w przelocie z kierunku północno-wschodniego, w kierunku zbiornika wodnego znajdującego się w północno-zachodniej części miejscowości Sępólno Małe. Nie stwierdzono zarówno w roku 2014, jak i 2016 obecności ptaków rzadkich oraz zagrożonych wyginięciem. Ptaki te występują pospolicie w krajobrazie mozaikowym, zarówno na terenie gminy Biały Bór, jak i województwa Zachodniopomorskiego.

Badania terenowe zaprezentowane w Raporcie OOS przedstawiały wyniki inwentaryzacji przyrodniczej opartej na materiałach źródłowych oraz wizycie terenowej przeprowadzonej w miesiącu sierpniu 2016 r. Inwentaryzacja została uzupełniona o wyniki prac terenowych w okresie jesiennym oraz archiwalne dane z roku 2014, dotyczące sąsiedniego przedsięwzięcia (zlokalizowanego na działce o nr 54 m. Sępólno Małe, gm. Biały Bór). Zaprezentowane dane stanowią miarodajny i wiarygodny obraz wykorzystania przedmiotowego terenu przez lokalną populację fauny. Analizowany teren nie stanowi cennego siedliska przyrodniczego. Stwierdzone gatunki zwierząt nie stanowią przedmiotu zainteresowania Wspólnoty oraz nie stanowią gatunków o znaczeniu

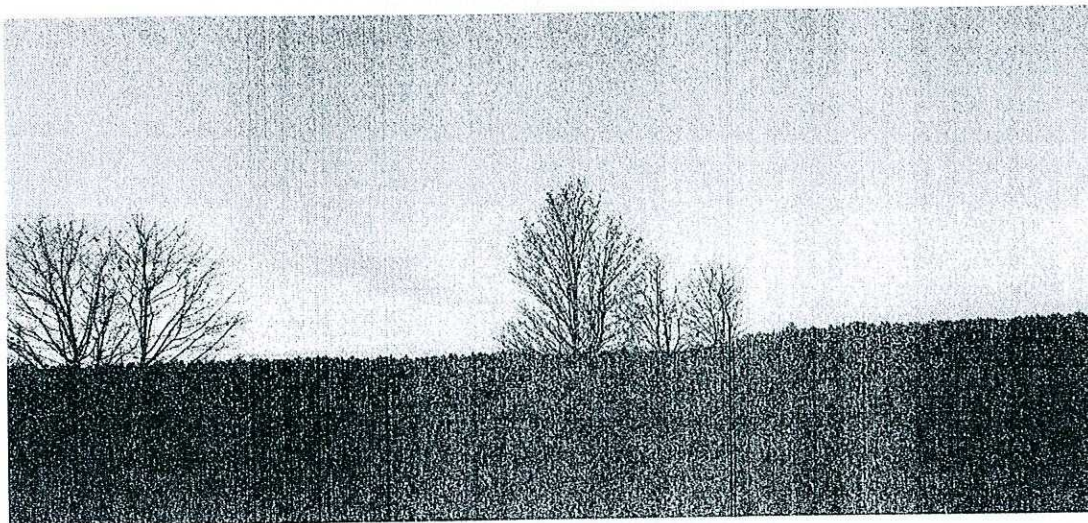
priorytetowym. W trakcie prowadzonych prac nie stwierdzono obecności gatunków zwierząt objętych ochroną w ramach Specjalnego Obszaru Ochrony *Ostoja Drawska* PLH320019.

7. Konieczność wycinki drzew i krzewów nie jest jednoznaczna. Inwestor będzie dążył do ograniczenia skali potencjalnej wycinki drzew oraz krzewów. Na terenie analizowanych działek drzewa i krzewy występują w rozproszeniu. Główne skupisko drzew znajduje się przy północno-wschodniej części działki o nr ewid. 6, w miejscu tym znajduje się około 300 brzoź (*Betula pendula*) oraz 10 sosen (*Pinus sylvestris*). Większość drzew jest w złej kondycji zdrowotnej – widoczne jest przesuszenie oraz niedobór substancji odżywczych. Drzewa konkurują ze sobą. Mają zróżnicowaną pierśnicę, od 20 cm do 65 cm (brzozy) oraz od 27 do 62 cm (sosny). Płat jest jednolity pod kątem wieku (około 20 lat). Na drzewach nie zaobserwowano dziupli oraz gniazd ptasich. Drzewa te nie są potencjalnym miejscem występowania pachnicy dębowej. Na pniach drzew obecne są pospolite gatunki porostów: tarczownica bruzdkowana *Palmeria sulcata* oraz pustulka pęcherzykowata *Hypogymnia physodes*. Nie zaobserwowano występowania chronionych gatunków porostów oraz grzybów. Zaobserwowane gatunki porostów należą do pospolicie występujących na terenie kraju. Porosty te zostały ponadto zaobserwowane na drzewach przydrożnych oraz na drzewach rosnących w otaczających miejsce realizacji inwestycji lasach.

Rysunek 5. Płat brzozy brodawkowatej oraz sosny zwyczajnej przy północnej granicy działki nr 6 (źródło: zbiory własne, 14.11.2016 r.).

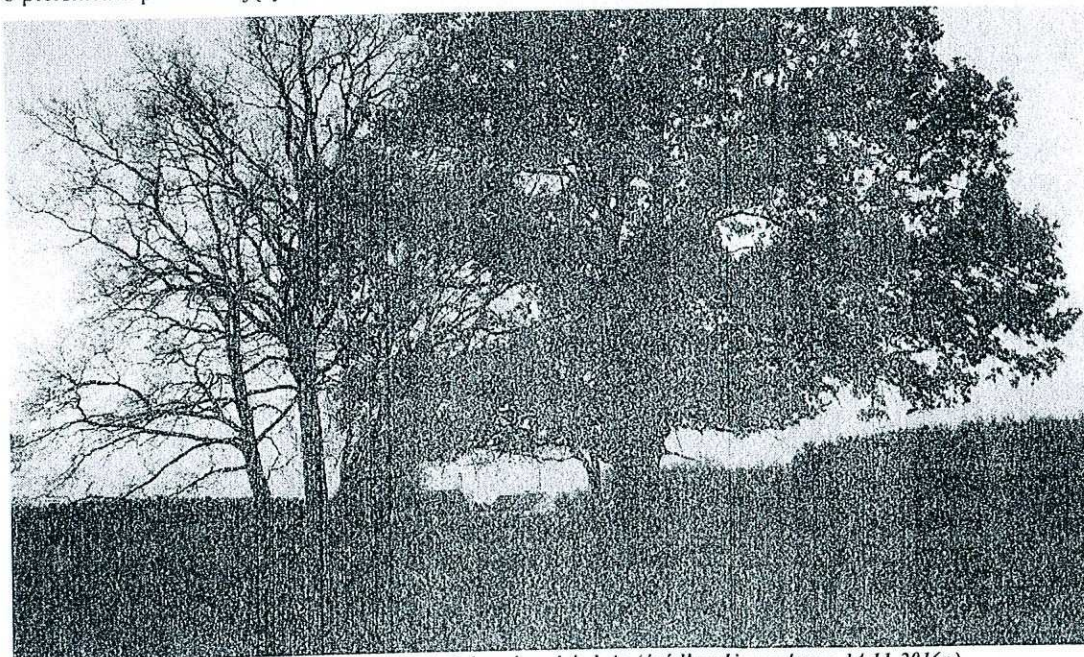
Na obszarze północnego złoza, występują pojedyncze skupiska drzew oraz krzewów. Wśród krzewów stwierdzono występowanie głogu, dzikiej róży, tarniny oraz bzu lilaka, krzewy zajmują łączną powierzchnię około 40 m², występując w niewielkich skupiskach po około 2-10 m². Na terenie północnego złoza występują drzewa kolidujące z inwestycją. W większości w umiarkowanej kondycji zdrowotnej. Na drzewach nie zaobserwowano dziupli oraz gniazd ptasich. Częściowo na korze obecne są pospolicie występujące gatunki porostów, w tym tarczownica bruzdkowana i pustulka pęcherzykowata. Drzewa występują w rozproszeniu.

Rysunek 6. Pojedyncze drzewa w północnej części inwestycji (źródło: zbiory własne, 14-11-2016 r.).

W północnej części złoza występują drzewa owocowe (grusza, jabłoń, śliwa – głównie w złej kondycji zdrowotnej) oraz drzewa liściaste: klony zwyczajny *Acer platanoides*, topola osika *Populus tremula*, dąb szypułkowy *Quercus robur* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Drzewa w wielu przypadkach mają ślady ocierania oraz obgryzania przez zwierzęta. W teoretycznej kolizji z przedsięwzięciem znajduje się do 30 drzew o pierśnicy do 111 cm (klon zwyczajny).

W południowej części złoza znajdują się pojedyncze drzewa owocowe: jabłonie i grusze, a także kępa drzew liściastych, w skład których wchodzi: dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb bezszypułkowy *Quercus patraea* i klon zwyczajny *Acer platanoides*. Jest to najbardziej wartościowa grupa drzew. Nie zaobserwowano w ich obrębie gniazd ptasich, dziupli oraz chronionych gatunków porostów. Przedstawiony na poniższej fotografii dąb (posiadający liście) jest najbardziej okazałym drzewem. Składa się z dwóch zrosniętych pni, o pierśnicach przekraczających 200 cm.

Rysunek 7. Grupa drzew w południowej części złoza (źródło: zbiory własne, 14-11-2016r.).

Należy podkreślić, że w wypadku podjęciu decyzji o wycince drzew lub krzewów, Inwestor wystąpi z wnioskiem o uzyskanie stosownej decyzji. Przed złożeniem wniosku zostanie przeprowadzona ponowna inwentaryzacja dendrologiczna poszczególnych drzew przeznaczonych do wycinki. Podjęcie decyzji o wycince drzew i krzewów wynikało będzie z bieżących planów eksploatacyjnych Inwestora, jego możliwości finansowych, organizacyjnych i lokalizacyjnych. Inwestor będzie dążył do ograniczenia skali wycinki. W związku z przeprowadzoną wycinką zaplanowane zostanie wprowadzenie nasadzeń zastępczych w miejscach wskazanych przez Organ odpowiedzialny za wydanie decyzji zezwalającej na wycinkę drzew i krzewów – Burmistrza Białego Boru. Inwestor zakłada wprowadzenie nasadzeń kompensacyjnych składających się z rodzimych gatunków drzew liściastych – dąb, klon, buk.

8. Informacje na temat wykorzystania terenu przez nietoperze są stosunkowo ubogie. Najbliższym skontrolowanym zimowiskiem jest Bunkier w Radzewie, stanowiący element systemu obronnego, zwanego *Walem Pomorskim*. Obiekt ten, częściowo wysadzony, posiada stosunkowo dobrze zachowaną część podziemną, pozwalającą na bezpieczne zimowanie nietoperzy. Obiekt położony jest w Dolinie Rzeki Gwdy, jest to jednostka fizyczno-geograficzna zbieżna z przedmiotowym przedsięwzięciem. W trakcie badań przeprowadzonych w 2003 roku stwierdzono zimowanie 3 oznaczonych gatunków nietoperzy: nocek Natterera *Myotis nattererii*, nocek rudy *Myotis daubentonii* oraz gacek brunatny *Plecotus auritus*. Łączna liczba zimujących nietoperzy wynosiła tylko 24 sztuki. Położone w niewiele większej odległości bunkry w Szczecinku charakteryzują się porównywalnym zróżnicowaniem gatunkowym (G. Wojtaszyn i inni, 2003).

Nocek brunatny jest gatunkiem żerującym nad zbiornikami wodnymi, posiadającymi gładką, niezarośniętą taflę wody. W bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji nie istnieją zbiorniki spełniające to kryterium – niewielki zbiornik położony w północno-zachodniej części miejscowości Sępólno Małe jest z dużej części zarośnięty trzcinami. Pozostałe dwa gatunki nietoperzy żerują w pobliżu koron drzew oraz krzewów. Skala wycinki drzew w obszarze inwestycji jest niewielka w stosunku do dostępności tego typu siedlisk w sąsiedztwie. Teren inwestycji otoczony jest lasami. Zadrzewienia towarzyszą drodze przechodzącej przez miejscowość Sępólno Małe, a także zabudowaniom miejscowości. W związku z powyższym inwestycja nie wpłynie znacząco na dostępność żerowisk nietoperzy.

Charakter przedmiotowego miejsca oraz planowanej inwestycji nie wymaga przeprowadzenia szczegółowych badań z zakresu chiropterologii. Obszar przedsięwzięcia stanowi przede wszystkim łąki i pastwiska. Są to duże, otwarte przestrzenie, stanowiące niebezpieczną dla nietoperzy przestrzeń (potencjalne miejsce żerowania ptaków drapieżnych). Realizacja inwestycji nie wpłynie negatywnie na kondycję lokalnej populacji nietoperzy, funkcjonujący za dnia zakład nie będzie ograniczał możliwości żerowania nietoperzy nocą.

Drzewa potencjalnie przeznaczone do wycinki nie posiadają dziupli umożliwiających tworzenie kolonii rozrodczych oraz zimowisk dla nietoperzy. Duża dostępność siedlisk zastępczych w sąsiedztwie przedsięwzięcia nie ograniczy sukcesu lokalnej populacji chiropterofauny. Podsumowując, przedmiotowa lokalizacja nie jest cennym siedliskiem dla nietoperzy. Miejsce realizacji przedsięwzięcia stanowi przestrzeń, której unikają. Występujące lokalnie nietoperze (zgodnie z danymi literaturowymi) żerują głównie na drzewach, krzewach oraz zbiornikach wodnych. Przedmiotowa inwestycja nie będzie stanowić bariery dla lokalnej populacji chiropterofauny.

9. Zaprezentowane uzupełnienie informacji z zakresu inwentaryzacji przyrodniczej, w kontekście Obszaru Specjalnej Ochrony *Ostoja Drawska*, ma znaczenie w zakresie dotyczącym awifauny. W przedmiotowym uzupełnieniu zaprezentowano wyniki kompleksowego, rocznego monitoringu ptaków, prowadzonego w roku 2014, na działce o nr ewid. 54, znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie omawianego przedsięwzięcia. Uzupełnienie danych o wyniki z roku 2014 nie wykazało obecności w analizowanym obszarze gatunków objętych ochroną na podstawie zapisów Dyrektywy *Ptasiej*. Zgodnie ze *Standardowym Formularzem Danych*, *Ostoja Drawska* jest szczególnie cennym siedliskiem dla gatunków ptaków związanych z siedliskami leśnymi oraz wodnymi, w tym wodno-błotnymi. W okresie lęgowym teren ten jest zasiedlony przez około 3% populacji lęgowej puchacza zwyczajnego *Bubo bubo*. Ponadto w granicach Obszaru, zgodnie z szacunkami, występuje około 1% populacji krajowej następujących gatunków: bielik zwyczajny, błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, trzmielozad zwyczajny, czapla siwa, gągoł, krakwa.

Ponadto w Obszarze tym występuje wysokie zagęszczenie następujących gatunków ptaków: bąk zwyczajny *Botaurus stellaris*, bocian biały *Ciconia ciconia* oraz żurawia zwyczajnego *Grus grus*. Wśród wskazanych powyżej gatunków ptaków można wyodrębnić dwie duże grupy: 1) są to gatunki terenów związanych z siedliskami wodnymi oraz wodno-błotnymi, 2) gatunki drapieżne. Przeprowadzone w 2014 roku badania terenowe, potwierdzone uzupełniającymi pracami terenowymi w roku 2016 wykazały brak występowania gatunków priorytetowych, objętych ochroną w ramach OSO *Ostoja Drawska*. Zarówno w roku 2014, jak i 2016 nie stwierdzono występowania bociana białego, błotniaka stawowego, czy kani rudej, jak i pozostałych ptaków objętych ochroną na podstawie OSO. Teren miejscowości Sępólno Małe, wraz z miejscem analizowanego przedsięwzięcia stanowi enklawę otoczona lasami. Miejsce to jest niewystarczającym terenem dla żerowania ptaków drapieżnych, które wymagają większej powierzchni, swobodnego żerowania. Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, iż inwestycja nie będzie miała znaczącego wpływu na OSO *Ostoja Drawska*.

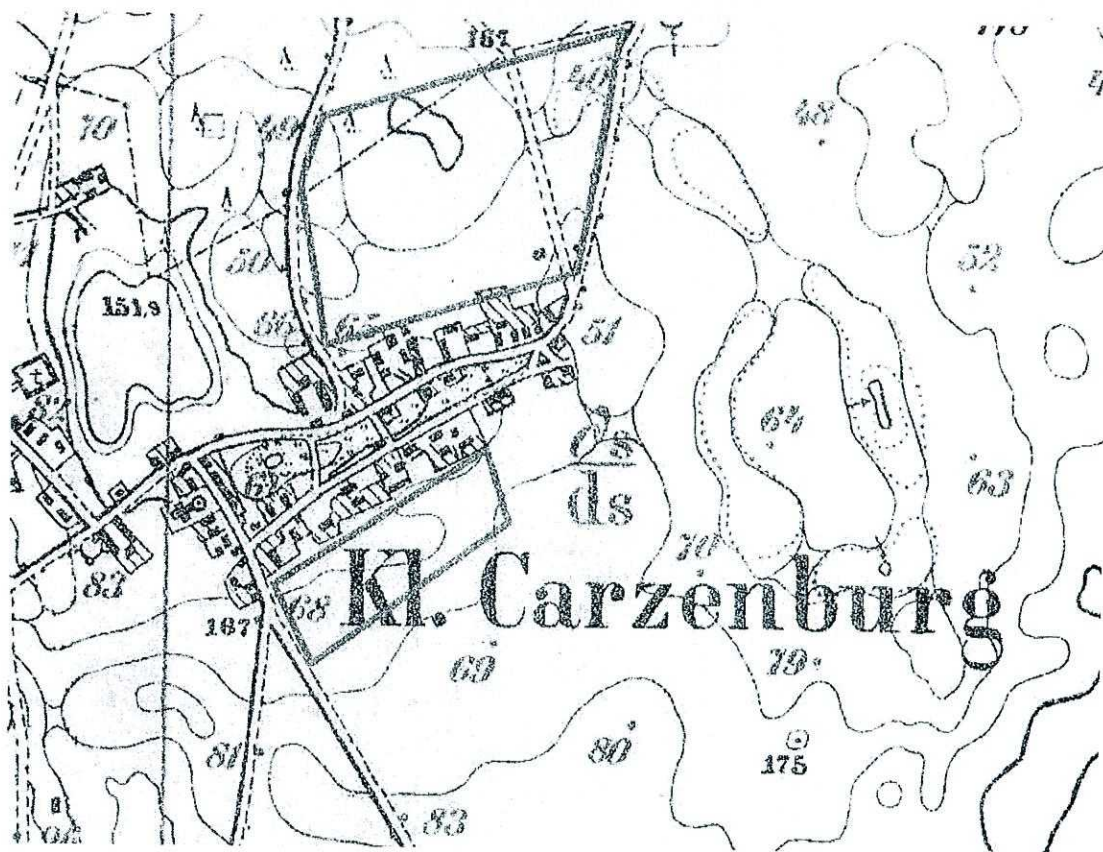
10. Siedliska oznaczone kodem 7140 znajdują się w Obszarze Specjalnej Ochrony Siedlisk *Bobolickie Jeziora Lobeliowe* PLH320001. Zgodnie ze standardowym formularzem danych dla tego Obszaru, zaktualizowanym w sierpniu 2015 roku, w jego granicach znajduje się 96,61 ha siedliska oznaczonego kodem 7140 – *torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*)*. Zgodnie z *Biblioteką Monitoringu Środowiska* (A. Koczur) ochrona przedmiotowego siedliska przyrodniczego – oznaczonego kodem 7140 – polega przede wszystkim na podejmowaniu działania ochronnego służącego podniesieniu poziomu wód gruntowych do stanu pierwotnego, a w wypadku dobrego stanu wód – do jego utrzymania. Podstawowym zabiegiem w tym zakresie jest zmniejszenie oddziaływania istniejącej infrastruktury melioracyjnej, dążące do jej likwidacji. Ponadto zaleca się prowadzenie działań związanych z utrzymaniem dobrej kondycji szaty roślinnej – zgodnej z siedliskiem, w tym sukcesywne wycinanie inwazyjnych drzew i krzewów, koszenie trzcin. Podstawowym zagrożeniem dla tego typu siedlisk są zmiany stosunków wodnych, związane z obniżaniem poziomu wód gruntowych.

W przedmiotowej lokalizacji nie występuje zagrożenie negatywnym wpływem eksploatacji analizowanego przedsięwzięcia na siedlisko przyrodnicze – *torfowiska przejściowe i trzęsawiska*. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami rozpoznawczymi gruntu, **złoże jest suche**. Oznacza to, że warstwa eksploatacyjna kruszywa nie styka się w poziomem wód gruntowych, które znajdują się poniżej poziomu eksploatacji. Mając powyższe na uwadze nie istnieje ryzyko wytworzenia leja depresji, który doprowadziłby

do obniżenia poziomu wód gruntowych. Tym samym inwestycja nie stanowi zagrożenia dla stosunków wodnych w sąsiedztwie przedsięwzięcia, w tym położonych w OSO *Bobolickie Jeziora Lobeliowe* siedlisk oznaczonych kodem 7140 – *torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea).* Należy zaznaczyć, że OSO *Bobolickie Jeziora Lobeliowe* znajduje się w odległości przekraczającej 480 m względem obszaru zainwestowania. Wskazane w części dotyczącej geologii przekroje geologiczne oraz załączony opis próbných odwiertów stanowi wystarczający dowód na brak potencjalnego, negatywnego wpływu na sąsiednie siedliska chronione.

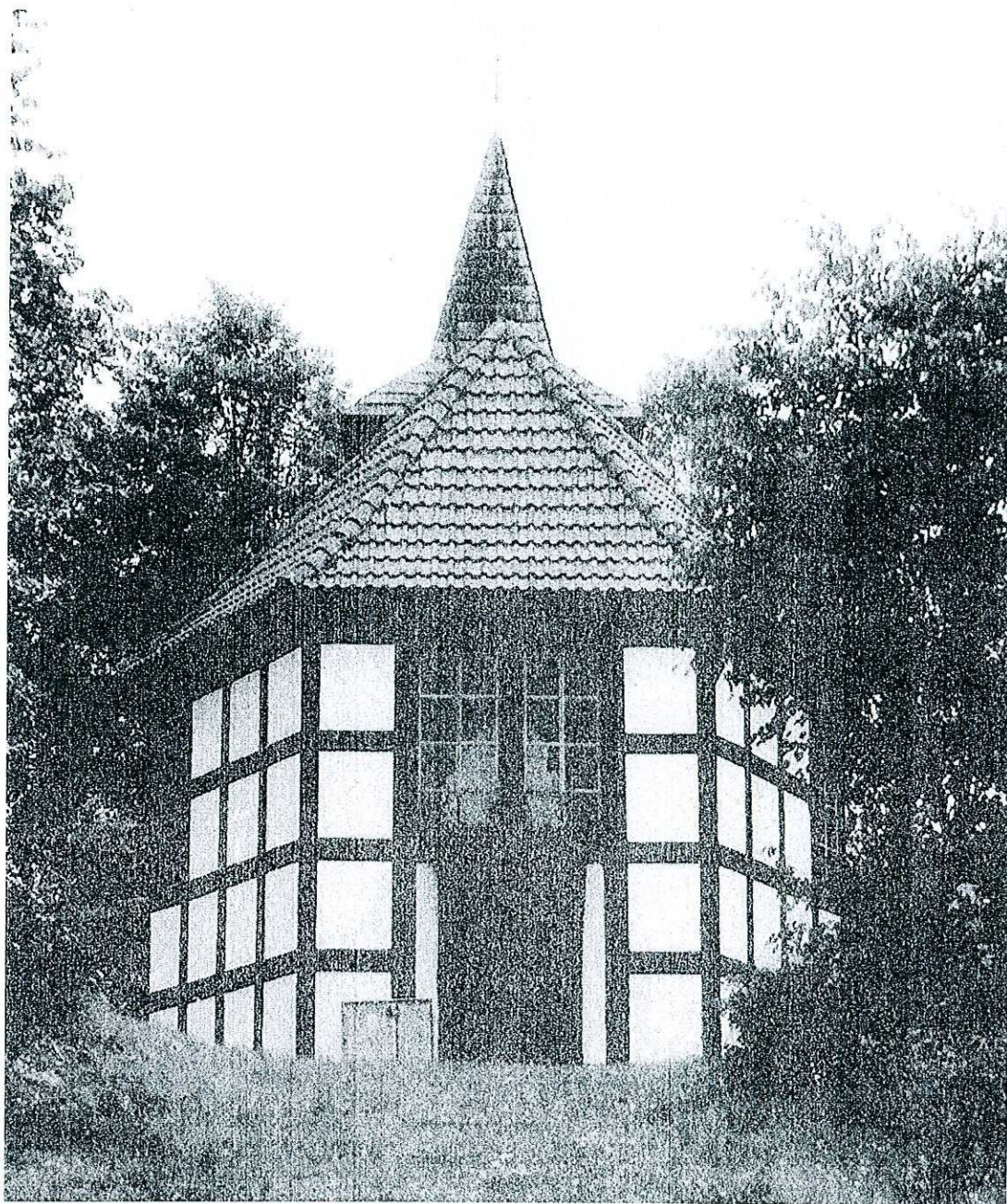
11. Przedmiotowe przedsięwzięcie znajduje się w granicach miejscowości Sępólno Małe, gmina Biały Bór, powiat szczecinecki, województwo zachodniopomorskie. Miejsce to, zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym kraju znajduje się w granicach megaregionu *Pozaalpejskiej Europy Środkowej*, prowincji *Niżu Środkowoeuropejskiego*, podprowincji *Pojezierzy Południowobałtyckich*, makroregionie *Pojezierza Południowopomorskiego* oraz mezoregionie *Doliny Gwdy* (północne krańce, w sąsiedztwie *Pojezierza Bytowskiego* oraz *Pojezierza Drawskiego* wchodzących w skład makroregionu *Pojezierza Zachodniopomorskiego*). Położenie przedsięwzięcia w pasie *Pojezierza Południowopomorskiego* oraz będącej jego częścią *Dolinie Gwdy*, świadczy o zlokalizowaniu w obszarze krajobrazu młodoglacjalnego, ukształtowanego w trakcie procesów glacialnych ostatniego zlodowacenia – północnopolskiego. Rzeźba młodoglacjalna wiąże się ze zróżnicowaniem ukształtowania powierzchni oraz różnorodnością form polodowcowych. Na terenie północnej części gminy Biały Bór, w tym miejscowości Sępólno Małe, krajobraz polodowcowy reprezentowany jest przez falistą rzeźbę terenu, charakteryzującą się dużymi różnicami w wysokości terenu (sięgającymi kilkunastu metrów). W krajobrazie tego terenu dominującą funkcją użytkowania są lasy iglaste – dominują zbiorowiska borów sosnowych, okalających teren miejscowości Sępólno Małe.

Sępólno Małe jest niewielką miejscowością położoną w enklawie lasu sosnowego. Miejsce to zgodnie z *Regionalizacją historyczno-kulturową Polski* (J. Plit, 2015) położona jest w regionie *Pomorza Zachodniego*. Miejscowość Sępólno Małe do 1945 roku nosiła nazwę *Klein Carzenburg*. W miejscowości zachowane są zabudowania przedwojenne. W dużej części są one utrzymane w złym stanie i kondycji. Wśród obiektów historycznych należy wyróżnić kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, pochodzący z końca XVII wieku, wykonany w konstrukcji szachulcowej. Budynek jest utrzymany w bardzo dobrym stanie.

Rysunek 8. Zagospodarowanie miejscowości Kleine Carzenburg z 1893 roku (źródło: amzpbig.com).

Na powyższym Rysunku przedstawiono zagospodarowanie miejscowości Sępolno Małe na przełomie XIX/XX wieku. Sępolno Małe posiada zachowany układ ruralistyczny miejscowości. Należy jednak zaznaczyć, że obszary przeznaczone pod eksploatację znajdują się na obrzeżach miejscowości, nie ingerując w zachowany układ ruralistyczny miejscowości. Główną dominantę miejscowości stanowi zabytkowy kościół, dodatkowo wyeksponowany ze względu na posadowienie, na niewielkim wzniesieniu w zachodniej części miejscowości Sępolno Małe.

Rysunek 9. Dominanta miejscowości Sępólno Małe - kościół poewangelicki (źródło: zbiory własne, 5-08-2016 r.).

Planowane przedsięwzięcie stanowi wyłącznie czasową ingerencję w krajobraz miejsca. Eksploatacja złoża zajmie około 5 lat. Po zakończeniu prac teren zostanie zrehabilitowany. Planuje się przywrócenie pierwotnego użytkowania terenu – rolniczego. Prace rekultywacyjne przywrócą pierwotne ukształtowanie powierzchni w miejscu realizacji inwestycji (ukształtowanie sprzed momentu rozpoczęcia wydobywania). W związku z powyższym oddziaływanie przedsięwzięcia na krajobraz miejsca stanowi wyłącznie oddziaływanie lokalne i czasowe. Teren miejscowości Sępólno Małe jest wyizolowany krajobrazowo od pozostałej części gminy Biały Bór za sprawą okalających ją lasów. Żwirownia nie będzie widoczna z pozostałych terenów Gminy. Po zakończeniu eksploatacji i przeprowadzeniu prac rekultywacyjnych krajobraz miejsca zostanie przywrócony

do stanu pierwotnego. Przedmiotowa inwestycja nie wpłynie na historyczny układ miejscowości Sepolno Małe oraz na ekspozycję zabytkowego kościoła po ewangelickiego.

12. Rozwiązaniem alternatywnym dla przedmiotowej inwestycji może być zwiększenie zakresu prac wykonywanych terenie przedmiotowej kopalni poprzez, dokonywanie na jej terenie przeróbki mechanicznej kruszywa, na miejscu przy wykorzystaniu urządzenia zwanego przesiewaczem. Maszyna ta będzie stanowić jednak dodatkowe źródło hałasu, a także źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności niezorganizowanej emisji pyłów. Odpowiednie zlokalizowanie przesiewacza (z dala od zabudowań oraz w wytworzonej niecce) wraz z uwzględnieniem stosownej organizacji pracy bez wątpienia przyczyni się do dotrzymania standardów jakości środowiska. Po konsultacji z Inwestorem odstąpiono jednak od szczegółowych analiz w tym zakresie (dla określenia konkretnych uwarunkowań), mając na względzie dążenie do ograniczenia dodatkowych prac na miejscu, w tym wprowadzania do środowiska dodatkowych zanieczyszczeń. Uwzględniając lokalizację rozpatrywanego przedsięwzięcia, postanowiono bowiem, iż działalność w granicach analizowanego zakładu będzie ograniczona do zadań jedynie koniecznych, umożliwiających prowadzenie dalszych czynności/prac poza przedmiotowym terenem. Powyższa decyzja jest zgodna z zasadą prewencji i przezorności, mając na względzie interes nie tylko samego Inwestora, ale i lokalnej społeczności.

Ponadto Inwestor pierwotnie rozważał również pod uwagę prowadzenie prac wydobywczych w kilku etapach równocześnie, pod warunkiem dotrzymania standardów jakości środowiska. Konkretnie tereny inwestycji (określone etapy) znajdują się bowiem względem siebie w znacznej odległości, zatem w określonych sytuacjach istnieje możliwość ich użytkowania jednocześnie. Podobnie jednak jak na wstępie, dążąc do maksymalnego ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska (lecz w miarę rozsądku), postanowiono prowadzić eksploatację rozpatrywanego obszaru etapowo.

Podsumowując, eksploatacja kopalni kruszywa w ograniczonym zakresie (wykluczenie przeróbki kruszywa, czy też prowadzenie prac wydobywczych etapowo), daje możliwość osiągnięcia przez Inwestora zamierzonego celu i równocześnie ochronę środowiska jako całości, zgodnie z zasadą kompleksowości.

13. Jak wskazano na str. 113 analizowanego „Raportu...”: „w przypadku każdego rodzaju przedsięwzięć może dochodzić do konfliktów społecznych. Konflikty są nieuniknionym elementem procedur prowadzących do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i z pewnością nie jest możliwe ich wykluczenie. Są one zjawiskiem częstym i naturalnym, wynikającym z dynamiki procesów zachodzących między ludźmi”. Wpływ przemysłu wydobywczego jest powszechnie kojarzony z negatywnymi skutkami jakie niesie za sobą udostępnianie złóż kopalin w Polsce. W powszechnej opinii eksploatacja kopalin wiąże się z ogromną ingerencją w środowisko. Ponadto jak wskazano w przedmiotowym „Raporcie...”, przeprowadzone analizy wykazały brak nadmiernej uciążliwości inwestycji dla środowiska oraz mieszkańców. Inwestor zobowiązał się ponadto do stosowania czynności ograniczających potencjalne uciążliwości jak np. zraszanie powierzchni dróg wodą w celu ograniczenia pylenia. Dodatkowo Inwestor będzie prowadził eksploatację w polach, co tym samym powoduje zmniejszenie powierzchni wydobywania i związanych z nią oddziaływań.

Posługując się obowiązującymi przepisami prawa, obliczenia w zakresie przewidywanego stanu jakości powietrza przeprowadzono w oparciu o referencyjną metodykę modelowania poziomów substancji w powietrzu zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia

dla niektórych substancji w powietrzu. Przeprowadzone w „Raporcie...” analizy wykazały dotrzymanie standardów jakości powietrza oraz wartości odniesienia substancji w powietrzu. Ponadto wszystkie wyliczenia zostały sporządzone na oprogramowaniu komputerowym dostosowanym do wymagań wskazanego powyżej rozporządzenia z dnia 26 stycznia 2010 r. Pakiet posiada atest Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie nr BA/147/96.

Wpływ kopalni zarówno na zdrowie jak i życie ludzi oraz na poszczególne komponenty środowiska został poddany szczegółowej ocenie na łamach przedmiotowego „Raportu...”, z którego wynika, iż prawidłowo prowadzony proces eksploatacji kopalni Sępólno Małe I nie wpłynie negatywnie na jakość życia oraz zdrowie mieszkańców wsi Sępólno Małe. Ponadto na obecnym etapie do UMiG Biały Bór nie wpłynęły żadne uwagi i skargi dotyczące planowanej inwestycji.

14. W przeprowadzonej analizie akustycznej przyjęto wskaźnik gruntu mieszany na poziomie $G = 0,8$, zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami. Wartość ta nie została uwzględniona niejako „odgórnie”.

Na str. 15 „Raportu...” zamieszczono mapę obrazującą lokalizację planowanego przedsięwzięcia wraz z terenami najbliższego otoczenia. Ustalenia tej części opracowania jednoznacznie wskazują, iż powierzchnia występująca w strefie oddziaływania stanowi niemalże w całości grunt rodzimy pokryty roślinnością (grunt porowaty). Niewielkie (wręcz śladowe) części (niewidoczne na ww. rysunku) stanowią natomiast powierzchnie twarde, tj. głównie grunty utwardzone wokół budynków mieszkalnych. Grunty te obejmują zaledwie kilka procent powierzchni ogółem, zatem przyjęcie w analizie wskaźnika G na poziomie 0,8 (80 % powierzchni porowatej i 20 % powierzchni twardej) należy potraktować jako zawyżenie końcowych wyników poziomów hałasu w środowisku.

15. Podczas eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia będą wytwarzane odpady o kodzie 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Jednakże określenie szacunkowej ilości niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych jest na tym etapie niemożliwe, z uwagi na fakt, iż jest to ściśle związane z liczbą zatrudnionych na terenie kopalni pracowników. Obecnie liczba ta nie jest dokładnie znana. Należy jednak zaznaczyć, iż powstające na terenie odpady magazynowane będą w opisanym pojemniku i przekazywane firmie, która zajmuje się zagospodarowaniem tego typu odpadów w gminie. Odpady będą zagospodarowywane zgodnie z aktualnym gminnym programem ochrony środowiska.

16. Z danych zawartych na str. 90 „Raportu...” nie wynika, aby to eksploatacja kopalni prowadzona była przez 16 godzin w ciągu doby.

W części dotyczącej ochrony powietrza uwzględniono ruch 196 pojazdów wywołujących urobek w okresie 10 godzin w porze dziennej, co też daje ruch 20 szt. pojazdów w ciągu godziny ($196 / 10 = 19,6 \sim 20$).

Na str. 90 natomiast, w części odnoszącej się do emisji hałasu, napisano: „Uwzględniając ilość poruszających się samochodów ciężarowych w ciągu 8 najbardziej niekorzystnych godzin dziennych równą 160 szt., trasę [...]”. Cytowane założenie jest zbieżne z ww. ustaleniem zawartym w części dotyczącej ochrony powietrza ($8 \text{ h} \cdot 20 \text{ szt./h} = 160 \text{ szt.}$).

Podsumowując, przewiduje się eksploatację planowanej kopalni przez 10 godzin w ciągu dnia, co też daje natężenie ruchu pojazdów ciężarowych do 20 szt./h. Przeprowadzone analizy zawarte w „Raporcie...” uwzględniły ww. założenie.

17. Odpowiedź na niniejsze zagadnienie zawarto w ww. punkcie 16 niniejszego uzupełnienia, a także w treści samego „Raportu...” (str. 36, 90). Przyjmując maksymalne wydobywanie kruszywa na poziomie 500 000 Mg/rok oraz czas pracy w ciągu roku 160 dni, codzienne wydobywanie będzie 3 125 Mg ($500\,000\text{ Mg/rok} / 160\text{ dni/rok} = 3\,125\text{ Mg/dobę}$). Uwzględniając dalej ładowność pojazdów ciężarowych na poziomie 16 Mg, szacuje się ruch tego rodzaju samochodów na poziomie 196 szt. w ciągu doby ($3\,125\text{ Mg/dobę} / 16\text{ Mg/szt.} = 196\text{ szt./dobę}$). Godzinowe natężenie ruchu, zgodnie z ustaleniami ww. pkt-u 16, wynosić będzie zatem do 20 szt. ($196\text{ szt./dobę} / 10\text{ h/dobę} = 20\text{ szt./h}$), a zatem w ciągu 8 najbardziej niekorzystnych godzin dziennych natężenie ruchu pojazdów ciężarowych wynosić będzie do 160 szt. ($8\text{ h} \cdot 20\text{ szt./h} = 160\text{ szt.}$).

18. Z danych zawartych na str. 90 „Raportu...” jednoznacznie wynika, że w przeprowadzonej analizie akustycznej uwzględniono równoczesną pracę koparki i ładowarki w wyrobisku, tj.:

„Dla poszczególnych maszyn (koparka, czy też ładowarka) jednostkowe moce akustyczne będą wynosić ok. 100 dB (A), a nawet poniżej. Dla uproszczenia w analizie przyjęto jednostkową moc akustyczną dla źródła liniowego (charakteryzującego pracę ww. maszyn) równą 105 dB (A) z czasem pracy 6 h, co też daje równoważną moc akustyczną na poziomie 103,8 dB (A).”

Ponadto, czas pracy na poziomie 6 h w ciągu 8 najbardziej niekorzystnych godzin w ciągu dnia przyjęto w analizie w oparciu o doświadczenie samego Inwestora. Teoretyczne wyliczenia odnośnie tego zagadnienia przedstawiono natomiast poniżej.

Przyjmując gęstość objętościową materiału $2,617\text{ Mg/m}^3$ (str. 18 „Raportu...”), a także wyliczone w „Raporcie...” codzienne wydobywanie równe 3 125 Mg (co daje $312,5\text{ Mg/h}$), przyjąć należy 24 ruchów „łyżki” koparki w ciągu godziny ($312,5\text{ Mg/h} / 2,617\text{ Mg/m}^3 = 119,4\text{ m}^3/\text{h}$, co przy udźwigu na poziomie ok. 5 m^3 daje $23,88 \sim 24$ ruchów/h). W pierwszej fazie eksploatacji (najbardziej niekorzystnej z punktu widzenia emisji hałasu), kiedy to ekranowanie realizowane jest wyłącznie przez usypane z nadkładu wały, wydobywanie kruszywa następuje w istocie bardzo szybko. Szacuje się zatem, że ww. 24 ruchów „łyżki” koparki realizowane jest przez 30 min. Ciągła praca tego typu maszyny (bez przerw) spowodowałaby wydobywanie zakładanego w ciągu doby urobku na poziomie 3 125 Mg już w ciągu 5 godzin. W praktyce sytuacja taka nie występuje, bowiem eksploatacja w początkowym okresie jest wydłużona, co też przekłada się najczęściej na zwiększenie czasu trwania przerw. W związku z powyższym, uwzględnienie w analizie pracy maszyn równe 6 h podczas 8 najbardziej niekorzystnych godzin dziennych uznać należy jako zasadne z punktu widzenia ochrony środowiska.

W późniejszej fazie eksploatacji wydobywanie kruszywa następuje wolniej, jednakże w tymże okresie elementem ekranującym najbliższe zabudowania mieszkalne są nie tylko usypane z nadkładu wały, ale również same wyrobisko (maszyny pracują kilka metrów poniżej poziomu terenu).

Potwierdzeniem przedstawionego powyżej założenia są ustalenia zawarte w artykule „Nowoczesne Budownictwo Inżynieryjne” (lipiec-sierpień 2015 r.) pt. „Systemy maszynowe w górnictwie odkrywkowym. Cz. I. Maszyny w górnictwie polskim”, autorstwa mgr inż. Adriana Borch (Wydział Górnictwa i Geoinżynierii, Katedra Górnictwa Odkrywkowego, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza) i prof. dr hab. inż. Wiesława Kozioł (Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego Oddział Katowice, Wydział Górnictwa i Geoinżynierii, Katedra Górnictwa Odkrywkowego, AGH Akademia Górniczo-Hutnicza).

19. Na stronach 115 – 118 przedstawiono opis elementów środowiska przyrodniczego w skali makro. Środowisko przyrodnicze w skali mikro zostało opisane 119-128 w rozdziale poświęconym właśnie temu zagadnieniu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Organu wskazuje się następujące informacje uzupełniające, dotyczące aspektów omówionych na stronach 115-118, z uszczegółowieniem do obszaru przedmiotowej inwestycji.

Planowane zamierzenie w całości znajduje się na terenie miejscowości Sępólno Małe, w gminie Biały Bór, powiat szczecinecki, województwo zachodniopomorskie.

Powierzchniowe utwory geologiczne, zgodnie z Mapą Geologiczną Polski, stanowią *piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi (sandrowymi)*. To ta warstwa stanowi kruszywo, które poddane będzie wydobywaniu. Pod pokładem piasku znajduje się warstwa gliny, stanowiącej słaboprzepuszczalny grunt, izolujący wody podziemne.

Przedmiotowe działki stanowią grunty najniższych klas bonitacyjnych, co wynika z piaszczystego podłoża. Dominują grunty rolne – RVI i RV oraz pastwiska – PsV i PsVI. Dominują grunty klasy RVI – stanowiącej najslabszy kompleks przydatności rolniczej. Jak wynika z powyższego analizowany teren charakteryzuje się ograniczoną przydatnością do prowadzenia upraw polowych. Jego żyzność jest niewielka i wymaga znacznych nakładów agrotechnicznych w celu uzyskania przyzwoitego plonowania. Teren ten nie stanowi cennej przestrzeni produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

Planowana inwestycja znajduje się w odległości nie mniejszej niż 170 m względem niewielkiego zbiornika wodnego jakim jest jezioro w Sępólnie Małym (dz. nr ewid. 14). W promieniu 500 m nie stwierdzono obecności cieków.

Klimat na terenie przedmiotowych działek stanowi jest zgodny z terenem Gminy, a tym samym z krainą środkowego pasa Pojezierza Pomorskiego. Średnia temperatura roczna wynosi tutaj 7 – 7,3°C. Na tym obszarze występuje od 45 do 65 dni z pokrywą śnieżną. Średnia suma opadów na tym terenie wynosi w granicach 550 - 650 mm. Otoczenie przez las może sprzyjać tworzeniu się zastoisk zimnego powietrza w okresie jesienno-zimowym.

20. Rezerwat *Jezioro Głębokie* jest florystycznym rezerwatem przyrody, dla którego obowiązującą podstawą prawną jest Zarządzenie Nr 19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 września 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „*Jezioro Głębokie*” (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2012 r. poz. 2458). Przedmiotowe przedsięwzięcie położone jest w odległości minimum 1,75 km względem Rezerwatu *Jezioro Głębokie*, które położone jest w kierunku południowo-zachodnim, względem inwestycji. Pomiędzy Rezerwatem a planowanym zamierzeniem inwestycyjnym znajduje się bufor w postaci lasu – zajmuje całą przestrzeń pomiędzy inwestycją a Rezerwatem. Lasy stanowią naturalny rezerwuuar wód. Rezerwat *Jezioro Głębokie* zajmuje śródlęśne zagłębienie terenowe. Poziom lustra wody, zgodnie z mapą topograficzną (geoserwis.gdos.gov.pl) wynosi około 152,6 m n.p.m. Miejsce planowanej eksploatacji kruszywa znajduje się na rzędnej przekraczającej 160 m n.p.m. Planowane wydobywanie sięga maksymalnie 6 m p.p.t. Tym samym maksymalna głębokość odkrywki wyniesie 154 m n.p.m. Głębokość ta jest powyżej poziomu wodonośnego w miejscu realizacji przedsięwzięcia, jak i powyżej poziomu lustra wody Rezerwatu Przyrody *Jezioro Głębokie*. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy jest wskazanie, w trakcie prowadzenia odwiertów rozpoznawczych, że złożo jest suche, w żadnym z próbnych odwiertów nie stwierdzono zawodnienia oraz poziomu wód gruntowych, podziemnych. Mając powyższe na uwadze, nie istnieje fizyczna możliwość wystąpienia leja depresji.

który miałby wpływ na wody podziemne w miejscu realizacji przedsięwzięcia oraz w oddalonym o 1,75 km Rezerwacie Przyrody Jezioro Głębokie.

Załączniki:

1. Profil geologiczny złoża;
2. Mapa z rozmieszczeniem planowanej kopalni „Sępólno Małe I” na tle innych tego typu przedsięwzięć na terenie gminy Biały Bór.

.....

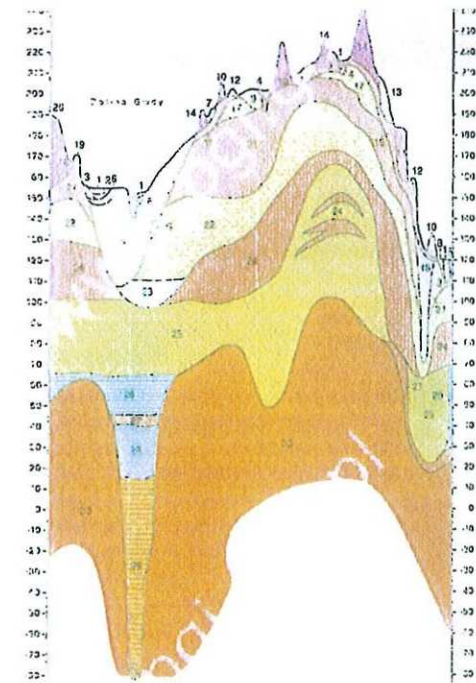
podpis

Otrzymują:

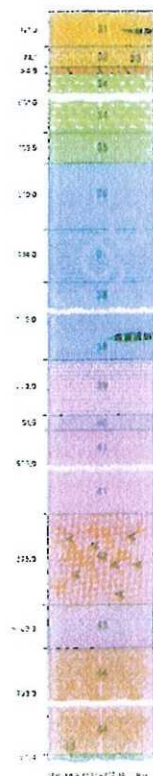
1. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, Wydział Spraw terenowych w Koszalinie, ul. Adama Mickiewicza 26, 75 – 004 Koszalin,
2. a/a.

Do wiadomości:

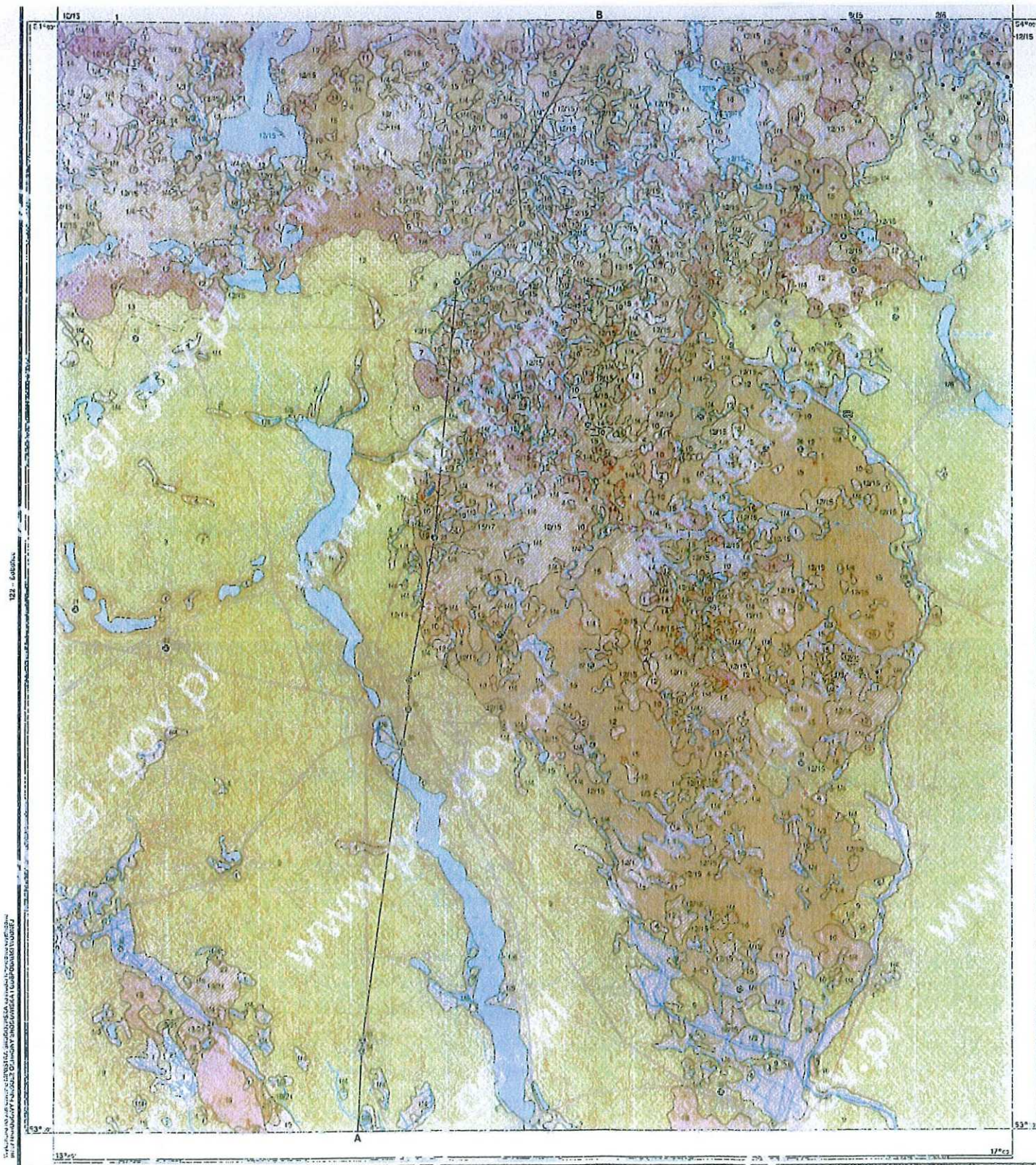
Burmistrz Miasta i Gminy Biały Bór, ul. Żymierskiego 10, 78-425 Biały Bór.

UTWORZY STARSZE OD CZWARTOZĘDU

PRZESZKÓJ GEOLOGICZNY

Wiek	Symbol	Nazwa	Wiek	Symbol	Nazwa
NEOGEN	1	Wapny	10	10	Wapny
PALEOGEN	2	Wapny	11	11	Wapny
KREDA	3	Wapny	12	12	Wapny
JURA	4	Wapny	13	13	Wapny
TRIAS	5	Wapny	14	14	Wapny
PERM	6	Wapny	15	15	Wapny
KARBON	7	Wapny	16	16	Wapny
DEVON	8	Wapny	17	17	Wapny
ORDOVIK	9	Wapny	18	18	Wapny

ZNAKI KONWENCJONALNE

Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Wapny	10	Wapny
2	Wapny	11	Wapny
3	Wapny	12	Wapny
4	Wapny	13	Wapny
5	Wapny	14	Wapny
6	Wapny	15	Wapny
7	Wapny	16	Wapny
8	Wapny	17	Wapny
9	Wapny	18	Wapny

MAPA GEOLOGICZNO-GOSPODARCZA REJONU WYSTĘPOWANIA ZŁOŻA "SĘPOLNO MAŁE I"

SKALA 1:50000

OBJAŚNIENIA

ZŁOŻA KOPALIN ORAZ PERSPEKTYWY I PROGNOZY ICH WYSTĘPOWANIA

piaski i żwiry

piaski

torfy

2 SŁOSINKO

nazwa złoża mało konfliktowego

granica złoża o zasobach udokumentowanych w kategoriach A i B i C, i C lub zarejestrowany

granica złoża o zasobach udokumentowanych w kategorii C₂

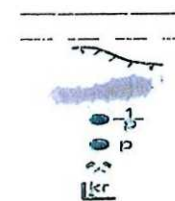
granica obszaru prognostycznego (I - numer kolejny na mapie)

granica obszaru perspektywicznego

granica obszaru lub linia profilu o negatywnych wynikach rozpoznania (p - rodzaj kopaliny)

obszar prognostyczny nie dający się odwzorować w skali mapy

GÓRNICTWO I PRZETWÓRSTWO KOPALIN

granica obszaru górniczego

granica terenu górniczego

zarys wyrobiska

zwaliny odpadów mineralnych, przeróbce

punkt występowania kopaliny (I - numer karty informacyjnej punktu, p - rodzaj kopaliny)

punkt występowania kopaliny (bez karty informacyjnej punktu, p - rodzaj kopaliny)

kopalnia czynna

zakład pierwotnej przeróbki kopalin (kr - kruszywo)

Symbol kopaliny:

Vb - węgiel brunatny

kj - kreda jesiorna

pż - piaski i żwiry

p - piaski

t - torfy

Symbol jednostki stratygraficznej:

Q - czwartorzęd

WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Przebieg działu wodnego wg "Mapy podziału hydrograficznego Polski" IMGW:

przebieg działu wodnego

przebieg działu wodnego

przebieg działu wodnego

Klasy czystości wód w rzekach i jeziorach w monitorowanym punkcie:

I klasa

III klasa

wody pozaklasowe

ujęcia wód podziemnych (k - komunalne, p - przemysłowe, Q - wiek ujmowanych utworów)

WARUNKI PODŁOŻA BUDOWLANEGO

korzystne

niekorzystne, utrudniające budownictwo

obszary niewaloryzowane

OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I ZABYTKÓW KULTURY

grunty rolne (klasy I-IVa użytków rolnych)

łąki na glebach pochodzenia organicznego

lasy

teren urządzony

granica obszaru chronionego krajobrazu

granica rezerwatu przyrody (Fl - florystyczny)

pomnik przyrody żywy

pomnik przyrody nieożywionej

użytek ekologiczny

użytek ekologiczny o powierzchni < 5 ha

park wiejski (odworski) objęty ochroną konserwatorską

Zabytkowe obiekty chronione:

stanowisko archeologiczne

sakralne

architektoniczne

pomnik lub historyczne miejsce pamięci

INFORMACJE DODATKOWE

granica województwa

granica powiatu

granica gminy, miasta

siedziba urzędu gminy, miasta

Lokalizacja złoża
"Sępólno Małe I"